

Και τὸ τραγούδι στὸ πλευρὸ μου
Μὴν ἀρχινῆσαι τὸ θλιμένο.
Τὸ πικραμένο δάκρυ ἐχύθη
Ἄσε νὰ τρέξη καὶ τῆς χαρᾶς, ποὺ λείπει.
Κ' ἡ φωνὴ ἀποκρίθη:
—Εἶν' ἕμορφ' ἡ Λίπη.

9
Στὴ βαθειὰ σιγαλιὰ τῆς νύχτας δὲ γέρνω
Τὸ κεφάλι στὸ στήθος
Μακρυσμένα θυμήματα νὰ φέρνω
Στὸ νεύ μου ἕνα πλῆθος.

Στὰ παλιὰ μὲ καημὸ δὲ γυρίζω.
Στηλωμένα τὰ μάτια κρατῶ στὸ σκοτάδι
Καὶ δίχως φόβο ἀντικρύζω
Νὰ προβαίη ἡ ζωὴ μου μὲ τὸν πόνον δμάδι.

Καὶ ζητῶ γιὰ νὰ δῶ τὸ τρανὸ πανηγύρι,
Κεῖ ποὺ γέλοιο πικρὸ σὰν τραγούδι ξεσπάει.
Ἔχει πόθο ἡ ψυχὴ μου τὸ χορὸ τῶν ὄνειρώ νὰ σύρη.
Ἡ αἰώνια νύχτα δυνατὰ μὲ τραβάει.

10
Κι εἰ δὲ φτάνῃ ἡ ψυχὴ μου ὡς τὰ ὕψη,
Ποῦ ἡ τρανόφτερη λύπη πετάει,
Τῆ μωροπέπλη θλίψη
Ἄσάν ποὺλι ξεπεταροῦδι ἀκολουθεῖ.

Κουρασμένη ἄς γυρεύῃ
Καμοκλαδί μιὰ στιγμή νὰ καθίσῃ
Νέα δύναμη ἀπ' τὸν πόθο μαζεύει
Στὸ δακρυβρεχτὸ δρόμο νὰ ὀρμήσῃ.

Τὸ μεθῆσι τοῦ ὄνου τὴν κρέζει.
Σὰν ἐπῆτος, ποὺ ἀποφεύρουσος τὰ γυφασακίσει,
Τὰ φτερά της τινάζει
Καὶ σὲ ὕψη πρὸς τὴ λύπη δρομίζει.

Τὴν καλοῦνε θλιμέν' ἀβοήθεια νὰ μάση
Τὸν ξετίμητο μόσκο. Καὶ πέρα
Στὰ παλάτια τῆς Ἀγάπης νὰ φτάσῃ
Τῆς γνέφει ἡ μεγάλη καὶ τρισεδέξαση μέρα.

11
Εἶμαι ὁ θλιμένος ἄρρωστος, ποὺ ὄρα τὴν ὥρα τῆς-
[νεῖ
Δίχως ἐλπῖδα στὴν καρδιά κι ἀπ' τὴν ψυχὴ βλα-
[στήμια
Σὰ στεναγμὸ του ἀπόστερνο γιὰ τὴ ζωὴ του ἀφίνει
Ποῦ ἄγρια γελῶντας προσπερνᾷ τῶν πόθων τὰ
[συντριμια.

Εἶμαι ὁ φτωχός, ποὺ ζήτησε κρυφὰ λεημοσύνη
Καὶ τῆς ἀθρόπινης καρδιάς μπροστά του ἤρε τὴ
[γύμνια.

Εἶμαι ὁ καλός, ποὺ σκόρπισε παντοῦ τὴν καλωσύνη
Κ' εἶδε οἱ κκοὶ νὰ σηκωθοῦν γύρω του σὰν ἀγρίμια.
Εἶμαι ὁ δεῖλός προσκυνητής, ποὺ ἄργα πῆρε τὸ δρόμο
Νὰ φέρῃ στὴν ἀγάπη του τὰ πιὸ γλυκὰ ὄνειρά του
Καὶ ξαναγύρος' ἔχοντας γιὰ συντροφιά τὸν τρόμο.

Ἄ ἔρμος εἶμαι, ποὺ ἄκουσε στὸν ἦχο τῆς καμπάνας
Τὸ ἀληθοῦς καὶ στερνὴ λαχτάρισε φορὰ του
Νὰ πῆσῃ ν' ἀποκοιμηθῇ στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάννας.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΑΡΕΤΑΣ

ΟΙ ΕΞΥΠΝΟΙ Κ' Η ΔΟΥΛΕΙΑ

Ἡ μισοεξυπνάδα τοῦ διαδασμένου μὲ τὴ στρατιῇ δουλειὰ φανερώνονται σὰ δυὸ θανάσιμες ἐχθρὲς σ' ἐκαί-
νον ποὺ σκέπτεται ἀπλὰ καὶ φρόνιμα καὶ γιὰ τοῦτο ἴσα ἴσα βρίσκει τὰ πράγματα διαφορετικὰ κι ἀντίθετα πρὸς ὅλες τὶς ἀνόητες πεποιθήσεις τῶν ἐλλαδομανικῶν γραφιάδων. Βρίσκει, δηλαδή, πῶς τὰ θαμκτουργὰ Γράμματα, ἀπὸ τὰ ὅποια ὀγδόντα χρόνια τὸ Βασιλεῖο καὶ τὸ ἔθνος πρόσμενε τὰ φῶτα του καὶ τὴ σωτηρία του, κατάρθωσαν μόνον καὶ μόνον νὰ πνίξουν κάθε πραγματικὴ προσπάθεια καὶ κάθε δουλειὰ καὶ νὰ μᾶς ὀδηγήσουν σὲ σύμμικτα σκοτάδια καὶ σὲ π ρ ο κ ο π ῆ ς πασίγνωστες.

Ἡ ἀνάδειξη καὶ ἡ κακοπιστία ὄλων μαζὴ τῶν ἡλιθίων καθαρευουσιάνων δὲ θ' ἀρνηθῇ ποτέ, ὅτι στὰ ὀγδόντα χρόνια ὅλα τὰ ΜΥΑΛΑ εὐρέθησαν καὶ διατιμήθησαν μὲ τὴ ζυγαριὰ τοῦ δασκάλου καὶ τοὺς κανόνες τῆς γραμματικῆς, καὶ ὅτι ὅλες οἱ εὐχὲς γονέων καὶ μαναδῶν θελήσαν τὸ ἀγῶρι τοὺς γραμματισμένους, μεγάλων καὶ τρανῶ διπλωματούχων τοῦ πανἙλλαδικοῦ πανδιδακτηρίου.

Μὰ μᾶς εἶνε ἀχρηστὴ ἡ ὁμολογία τους, ἀφοῦ ἕνας γύρος στὴν Ἀθήνα καὶ μιὰ ματιὰ στὰ προπύλαια τοῦ τεμενοῦ (ἔτσι τὸ λένε) ἐνδαιτήματος τῶν Μουσῶν μᾶς πείθει, πῶς ὅλη ἡ Ἑλλάδα ἐκεῖ συγκεντρώθηκε κ' ἐκεῖ μᾶς σφραγίδοκλειδίωσε τὰ ὄνειρά της, τὶς ἐλπίδες της καὶ τὴ δασκαλόπλαστη ψυχὴ της. Διότι μοῦ φαίνεται πῶς τὸ ἀγαλματομάζωμα ποὺ θὰ δοῦμε στὰ προπύλαια μᾶς λέει καθαρὰ καὶ ἑξῆστερα: ὅτι οἱ Ἕλληνες μᾶς ἐφαντάστηκαν, κρίνοντας μὲ τὰ σταθμὰ τῆς γραμματομανίας, πῶς ὁ Κοραΐς, ὁ Ρήγας, ὁ Πατριάρχης κι ὁ Γλάστωνας ἀκόμα στὸ βίον τους ἕνα πόθον ἔνοιωσαν καὶ γιὰ ἕνα σκοπὸν ἐμόχθησαν, νὰ διπλοθεμελιώσουν τὸ φυτώριον τοῦ Ἑλλαδοδιαδασμένου. Ἐστησαν λοιπὸν κι αὐτοὶ καὶ τὸν Σοφὸν Πατριώτη, καὶ τοὺς Ἐθνομάρτυρες, καὶ τὸν Ἀγγλο φιλελεύθερο μπρὸς στὴν ὁμορφοχτισμένη οἰκοδομὴ γιὰ νὰ καμαρώνουν εὐκολὰ καὶ ἀμέσως τοὺς καρπούς τοῦ ἔργου τους καὶ καίμια φορὰ,

μαλίστα τῶρα τὰ τελευταῖα χρόνια, τὶς περιούσιες ἀσχήμες τοῦ Μουστροφεῖου. Παντοῦ ἄλλου, σκέφθηκε ἡ δασκαλογεννιά, τάγάμματα δὲ θὰ ἦταν στὴ θέση τους οὔτε θὰ χρησίμευαν. Κ' ἔτσι μῆτε πλατεῖα, μῆτε ἄλλο δημόσιο κέντρο δὲ στολιζέται ἀπὸ τοὺς εὐεργέτες τῆς χώρας, ὥστε νὰ τοὺς θαμαζῇ, νὰ τοὺς δοξάζῃ, νὰ τοὺς εὐγνωμονῇ ὁ Λαός. Εἶνε θάμα, μὰ τὴν ἀλήθεια, τὸ πῶς μισογλύτωσε ὁ Βύρωνας καὶ δροσιζέται ἀπὸ τὸ ἀγῶρι τὸ θαλασσινὸ στὸ Ζάππειο. Εἶπα μισογλύτωσε γιὰτὶ καὶ αὐτὸν τὸν ἀμοῖρο δὲν τὸν στεφανώνει ἡ Ἑλλάδα Του τοῦ Εἰκοσιένα, ἀλλὰ ἡ παραμάννα τοῦ πολιτισμοῦ.

Τὸ Βασίλειο λοιπὸν ἀπὸ τὰ γράμματα πρόσμενε τὴν προκοπὴν του. Δὲν ἐγελάσθηκε δέ, μὰ γοργότατα κ' οἱ ἐλπίδες του ἀλήθεισαν καὶ τὰ ὄνειρά του σαρκωποιήθησαν, ὥστε σήμερα ἐφείλει ἀτόφιες κι ὅλες τὶς προκοπές του στὸ κλασικὸ φυτώριον τῆς ἀργόμισθης ὑπαλληλίας καὶ τῶν ὑπερμάχων τοῦ ἀχαλίνωτου τύπου, τῶν ἐλεύθερων θεσμῶν καὶ τῶν δεσμῶν τῆς ἐπιστημονικῆς ἔρευνας. Διότι—ποῖός θὰ τ' ἀρνηθῇ;—στὸ Μουστροφεῖο ἀνατράφηκαν οἱ γραμματισμένοι, οἱ ἐξυπνοὶ, ποὺ διοίκησαν καὶ διοικοῦν τὴν πολιτεία, τὴν κοινωνία, τὰ γράμματα, τὶς τέχνες, ὅλα τὰ πάντα.

Πῶς κυβέρνησαν; ἢ πῶς τὰ διοικοῦν;—Ἡ κακοροζικιά τοῦ τόπου εἶνε βροντόφωνη, βαθύφωνη, μυριόφωνη καὶ μπορεῖ ὁ καθένας ποὺ ἔχει ὄρα ν' ἀγροικῆσῃ τὰ πικρὰ λόγια.

Ἐγὼ ἕνα παραδειγματάκι πρόσφατο θ' ἀναφέρω γιὰ νὰ δείξω τὴν ποιότητα τῆς γραμματισμένης πατριωτικῆς ἀνατροφῆς καὶ τὴ χρησιμότητα τῶν γραμματικῶν ὄπλων.

«Ὅ,τι κάνουν χιλίες βράκες—Τὸ χαλᾶ μὴ ρεντιγκότα.»

Ἐπέγραψε ἀντιπροχθὲς ὁ «Ρωμηός» μαθαίνοντας, ἕνα ἀπὸ τὰ συνειθισμένα κόλπα τῶν Ἑλλαδοδιαδασμένων, τὸ κάμωμα τοῦ δόκτορα Φοῦμη, ποὺ μὲ λόγια ἀλλὰ Δημοσθένει γιὰ ἐλευθερίας καὶ ἄλλες κοινοτοπίας

ἔσπευε κατόπι τοὺς ἀδιαδαστοὺς γέροντες καὶ τοὺς περσοῦσιαιεὶ στὸν Πρίγκηπα γιὰ νὰ παραπονεθοῦν καὶ νὰ ζητήσουν σοβαρὲς παραχωρήσεις τοῦ εἴδους ποὺ αὐτοὶ δὲν ἔξεραν ἀλλ' ὁ διαδασμένος ἔξερε, ἐν ᾧ στὸ βάθος ἐπρόκειτο νὰ ἱκανοποιηθῇ ἡ μικροφιλοδοξία τοῦ Ἐνα μὲ ζήμια τῆς Κρήτης γιὰ τὸ καλὸ τῆς ὁποίας οἱ Γερμανοαδιαδαστοὶ πολλὰς φορὲς πολλὰ ἐθυσαίναν κ' ἐπραζαν.

Ἴδου ποὺ καὶ στὸ Νησί τῶρα οἱ Ἑλλαδοδιαδασμένοι ἀρχισαν νὰ χρησιμοποιοῦν τὰ γραμματικὰ τους ἐφόδι! Πόσες φορὲς, ξεφτέρια τῆς σφιστείας, τῆς δημοκοπίας, τῆς ἠχηρολογίας, οἱ δικαί μου δὲ μεταχειρίσθησαν τὰ γραμματικὰ τους ὄπλα γιὰ παρόμοια καὶ πολὺ χειρότερα καμώματα;

Διότι, μὲ πιὸ θαρρετὰ λόγια, ἡ Ἑλλαδικὴ ἀνατροφή χαρίζε στὸν κάτοχο τῶν γραμματικῶν ὄπλων τὴ δύναμη νὰ παρασέρη τὸ ἀμόρφωτο πλῆθος σὲ ἀντιπατριωτικὰ κινήματα ποὺ θὰ ἐξυπηρετήσουν μικροσυμφέροντα τοῦ ὑποβολέα γραμματισμένου.

Μὰ ἴσα ἴσα ἡ δύναμη αὐτῆ, μπορεῖ νὰ μοῦ παρατηρήσουν, ἀποδείχνει ὅτι τὰ ΓΡΑΜΜΑΤΑ δυναμώνουν τὸν Νοῦ, ὥστε ὁ γραμματισμένος διοικεῖ καὶ διευθύνει τοὺς ἀμόρφωτους ποὺ τοὺς υποχρεώνει μὲ τὴν πνευματικὴν του ὑπεροχὴ νὰ τὸν ἀκούνε, νὰ τὸν εἰσβόνηται, νὰ τὸν ἀκολουθοῦν. Μολονότι εἶνε φανερόν, ὅτι τὴν κατὰκτηση τῆς Ρωμισούνης ἀπὸ τοὺς Ἑλλαδοδιαδασμένους τὴν εὐκόλυσε πολὺ ἡ μωροπρήρανη ἰδέα τῆς καταγωγῆς ποὺ χρόνικ τὴν ὑπέβαλαν συντροφεμένη μὲ τὴν ἄλλη, ὅτι ὅσο ἑλληνοκυριακτικότερα φθέγγεται κανένας τόσο σπουδαιότερα, φρονιμότερα, σοφώτερα καὶ σκέπτεται ἐν τούτους δὲ θ' ἀρνηθῶ τὸ γεγονός ὅτι ἡ ἑλληδογγραμμικὴ παιδεία πραγματικῶς ἀνατρέφει καὶ ἀναπτύσσει κάποιον εἶδος ἐξυπνάδας. Ἀλλὰ μιὰν ἐξυπνάδα κατεργάρα, πρόσκαιρη καὶ πρόστυχη, καταφρονούμενη ἀπὸ τοὺς μονοκόμματος, τοὺς ἴσους ἀνθρώπους τῆς δουλειᾶς. Μιὰν ἐξυπνάδα ποὺ ὁ Γκαῖτε τὴν εἶχε βεβαίως ὑπ' ὄψη του ὅταν ἔγραφε: «Συχνότατα στὴν ἐξυπνάδα δὲ θὰ βροῦμε παρὰ ματαιότητα καὶ στραβοκεφαλιὰ.»

Δὲν εἶνε ὅμως τὰ πράγματα αὐτὰ καθόλου παράξενα γιὰ ὅποιον ξέρει, ὅτι ἡ μὲν ἐπιστημονικὴ καὶ φυσικὴ μόρφωση δυναμώνει τὰ μάτια τοῦ Νοῦ ὥστε ὁ ἄνθρωπος νὰ μπορῇ νὰ βλέπῃ μακριὰ καὶ νὰ νοιώθῃ τὸ «γιατί» στὸ ἀνώτερον Κοινὸ Συμφέρον περιέχεται τὸ ἀτομικὸ του, ἢ δ' ἑλληδογγραμμικὴ μόρφωση ἐν ᾧ ἀδυνατίζει τὰ μάτια τοῦ νοῦ τὰ συνειθίζει, κάτω ἀπὸ τὰ δασκαλικά γυαλιὰ, νὰ στραφογυρίζουν γοργὰ κι ὀλόγορα ὥστε ν' ἀρπάζουν τὰς περιστάσεις καὶ νὰ τὰς ἐκμεταλλεύονται, φρονώντας πῶς εἶνε ἐξυπνάδα τοῦ ἀτόμου νὰ υποχρεώη τὸ Κοινὸ Συμφέρον νὰ δουλέψῃ τὴ ματαιοδοξία του.

Καὶ ἀληθινάτατα αὐτὴ τὴν κουτόφθαλμη ἐξυπνάδα τὸ παντυφλωτῆριον τὴν ἔκανε πάγκοινη στὸν τόπο μας, ὅπου μὲ τὴ βοήθεια τῆς προπέτειας καὶ τῆς ἐπιπολαϊότητος παίρνοδινει, καταστρέφοντας κάθε συστηματικὴ πατριωτικὴ προσπάθεια καὶ κατακουρελιάζοντας κάθε δουλειὰ καὶ σπουδὴ σοβαρὴ, ἐπιστημονικὴ, συστηματικὴ.

Αὐτὴ ἀποτελεῖ τὴ μυστικὴ δύναμη τοῦ ἐξυπνοῦ δημοκόπου καὶ ἀγύρτη πολιτευομένου, αὐτὴ θὰ βροῦμε στὸν κατεργάρα ποὺ καταπιάνεται πάντοτε σὲ κερδοφόρες ἐπιχειρήσεις, αὐτὴ στὸ γιατρὸ τῆς μύδας, στὸ ὄνομα δικηγόρου μὲ πελατεία, αὐτὴ τέλος στὸν ἐξυπνο ἀνθρώπο ποὺ θὰ πᾶῃ ἐμπρὸς στὸ Ρωμαϊκὸ καὶ θὰ διευθύνῃ ἀμέσως ἡ ἐμμέσως ἐφημερίδα ἑθνικὴ ποὺ θὰ πετσοκοβεταὶ ὑπὲρ τῶν Ἑλλαδομανικῶν ἰδεῶν κατὰ τὸν τρόπο τοῦ «Ἐμπρός» λόγου χαρίν.

Αὐτὰ εἶνε τὰ πολλὰ καὶ τρανὰ κατορθώματα τῆς ἐξυπνάδας.

Γιὰ μᾶς ἐξωρισμένη κι ἀγύρευτη νᾶναι οὔτε θέλομε τὴ στενότερη γνωριμιὰ της. Ἄς τὴ χαίρονται,

μαζή με τις άλλες τιμές και δόξες, οι Έλλαδοδια-
βασμένοι, οι περωτισμένοι, οι Ίθύντορες των τυχών του
έθνους, οι μεγαλόστομοι !!!

Όσοι βλέπουν τις προκοπές του Κράτους και άν-
τικρίζουν τον κατηγορητικό δρόμο όπου σέρνει το, ή Έλ-
λαδομανία και Γραμματομανία θα έτσι μούδιαζαν αν
οι ενενήντα στους εκατό Ρωμαίοι δεν είχαν εύτυχως
αμόρφωτοι ακόμα, ξένοι από την τρομερή εξυπνάδα και
θύματα της άκακας.

Πρός τους άθώους αυτούς χρέος έερο είναι να πούμε
την αλήθεια και δουλειά μας πατριωτική φυσικά, έ-
μαλλά, άπειριτεχνά, να τους φωτίσουμε το δρόμο μιας
άνταρτης φυσικής, έπιστημονικής, έθνικής.

Πρός τον άμόρφωτο λοιπόν Ρωμαίο έστράφηκαν με
μια γλυκειάν άπαντοχή όσοι θέλουν να δημιουργήσουν
ένα μέλλον στην πατρίδα τους. Την άγνη Ρωμισούνη,
την άνοθευτή γλώσσα της, τις γνήσιες έθνικές συνήθειες
και τ'άδολα έθνικά στοιχεία μελετώντας θα δυναμώσουν
και θ' άναρθέψουν τον Έθνικό χαρακτήρα.

Ζωοδότειρα ή μελέτη του λαού θα φωτίση την έ-
θνική Συνείδηση και θα φανερώση την άληθινή λαϊκή
Μόρφωση.

Από τις δυό μαζή παντοδύναμη θα προβάλη μια
μέρα, ή έθνική θελήση, Δύναμη, Σταδιοδρομία.

Για τούτο εκείνος που μελετά τ'άδολα στοιχεία
του έθνους ή εκείνος που πασχίζει και συντρέχει ν' ά-
νατραφούν οι άνοθευτες αυτές δυνάμεις, γίνεται ο πρό-
δρομος της προόδου, βαδίζοντας στο δρόμο της.

Άλλ' ο δρόμος του θα είναι μακρινός! άς τον κρατά
ξεκούραστο ή συνάισθηση του μεγάλου χρέους.

Οι δυσκολίες πολλές, τ'ά εμπόδια τρανά, οι αντί-
μαχοι κακόπιστοι. Κ'ή ιδέα όμως έρη και ώραία.

Λένε πως ή άνθρωπότης στη Γη θα περάση τρία
στάδια, όμοια με τ'ά στάδια που χαρακτηρίζουν την
ιστορία κάθε ιδέας.

Τό πρώτο, που έληξε με τή νηπιότητα του άνθρώ-
που, ήταν ή άμορφονία έλου του κόσμου στην άγκυλιά
της άγνοιας και της άμάθειας.

Τό δεύτερο, τ'ά σημερινό, τ'ά χαρακτηρίζουν οι δια-
φωνίες, οι διαφορές, οι έριδες, οι άγώνες κατά την έ-
ρευνα του σωτού και τή ζήτηση της αλήθειας. Και
τό τρίτο, που έως δε θα φθάση ποτέ, θα φανερωθή
όταν όλη ή άνθρωπότης σοφή και όμορφονη ήσυχάση
μετά την έπίγνωση του σωτού και του άληθινού.

Όλόκληρη ή Ρωμισούνη, μπορούμε να πούμε, σή-
μερα κοιμάται άμέριμνη στην άγκαλιά της σχολαστι-
κής άμάθειας και πλάνης. Άλλ' ή έθνική ιδέα, π'ανε
λίγα χρόνια, έροίχθηκε δ'άναμια της και ή συζήτηση
και ή έρευνα, αν δεν γενικεύθηκε ακόμα, θα γενικευθή.

Η ιδέα της άληθινής προόδου του έθνους άρχισε να
φωτίζει πρώτα πρώτα, όπως ήταν έπόμενο, τον πιο
άγνο κόσμο, τον ποιητικό, έκασθε θαμποχάραξε για τους
πιο άνησυχους, τους πιο έλευθερους, τους πιο έρευνη-
τικούς, τους πιο έργατικούς. Και για όλους αυτούς τώρα
μια νέα έθνική άγγή προβάίνει και μια προσδοκία μιας
έθνικής νίκης.

Από τή στιγμή αυτή άρχισε για την ιστορία της
Ίδεας και την ιστορία της Ρωμισούνης το δεύτερο
στάδιο, τ'ά δυσκόλο και μακροχρόνιο, αλλά τ'ά σύμφωνο
με τή φύση του άνθρώπου διότι τ'ά στάδιο της έρευ-
νας είναι τ'ά κροπερό στάδιο της δουλειάς και του ά-
γώνα, τ'ά πολυποικίλο, τ'ά έλκυστικό που μας φέρνει
στο κινούργιο, που μας μαθαίνει τ'ά άγνωστο, που
μας δείχνει τ'ά σωστό.

Ίσως δεν άρχίσουμε ακόμα να τρέχουμε στο καθυπό-
στάδιο της έρευνας. Σταδιοδρόμοι όμως πολλοί θα προ-
κύψουν σε λίγα χρόνια. Έμεις άρχιπλάστες ενός ώραίου
μέλλοντος άς έργασθούμε στο προστάδιο, γκρεμώνοντας
προλήψεις και προκαταλήψεις.

Άς μη μας τρομάξη ή άδιαφορία του κόσμου. Πολύ
περισσότερο άς μη μας φαντάξη τ'ά οικίστρο της Κοι-
νης γνώμης.

Η σφαλερή κοινή γνώμη όφείλεται κάθε φορά στην
άποκρυστάλλωση μιας πλάνης έφήμερης. Άλλ' ή ά-
ποκρυστάλλωση της δεν κατορθώνεται όπου τ'ά έλεύ-
θερα μωαλά δουλεύουν, κινούνται ή έλευθερα μάχον-
ται και χτυπούν και σκορπίζουν την πάχνη.

Οι κοινές γνώμες — λέει ο σοφός — άποδείχνουν την
τεμπιλιά και τή ραθυμία των ατόμων.

Όπου έργατικοί και προοδευτικοί άνθρωποι ζούν
και κινούνται, οι κοινές γνώμες που αντιπροσωπεύονται
άπό πενταρολόγια έφημεριδογραφία δεν πρέπει να λο-
γαριάζονται. Έργατικοί κι άκούραστοι άς σκορπίζουμε
την πλάνη που σχηματίζεται καθημέρα κι άς χτυπάμε
την πλάνη την πολυετή.

Τ'ά χτυπήματά μας δυνατά και άδιάκοπα άς πέφ-
τουν κατά της γνώμης που χρόνια ανέθρεφαν οι λε-
γεωνες δασκάλων κι άς γκρεμίζουν προλήψεις που έ-
στρεσαν οι αιώνες.

Έόρωμε όλοι ποιές είναι. Έόρωμε όλοι πόσο βαθύρρι-
ζες είναι.

Έόρωμε όλοι τ'ά μέσα που είναι ικανοί να μεταχειρι-
σθούν οι όπαδοί της ψευτιάς.

Έμεις όμως τή δουλειά μας! Τήν άπογοήτευση
και τήν κούραση τή νοιώθουν οι άψίκοροι, οι έβουλοι,
οι άρρωστοι που δε νοιώθουν πεποίθηση στον έαυτό τους
και δεν έχουν πίστη στην Ίδέα τους.

Ο αντιδασκαλισμός έχει την αλήθεια σύντροφον.
Ο μελετημένος λοιπόν όπαδός του άς έχη θάρρος, άς
χτυπά με πεποίθηση κι άς έχη ύπομονή!

Διότι δεν πρέπει να προσμένη τ'ά βαθύρριζο δέντρο
της σχολαστικής Έλλαδομανίας να πέση με τ'ά πρώτα
χτυπήματα.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΡΑΜΑΣ

ΣΤΗ ΦΙΛΟΘΗΚΗ
ΤΗΣ ΑΝΕΨΟΥΛΑΣ ΜΟΥ ΕΛΕΝΙΤΣΑΣ

Σε κάποιον ήσυχο γιαλό γλυκογαληνεμένο
μιά μυστικά όδν όνειρο βαρκούλα άργοαρμενίζει,
κι έδωθε κείθε άκρογαλιές μ' άνθόνια βουναλάκια
όκυμμένες καθρεφτίζονται μέσ' στο γαλάζιο κύμα.

Και πειδ βαθεία, πειδ ξέμακρα, νησάκι μαγεμένο
κορνιζωμένο άπ' τους άφρους που άνάλαφρα φιλούν το
φιλεύει αλώνια άνοιξη και χαραυγούλα αλώνια
σε πλήθια χλόης στρωματιές κ' άνθοτοπιές γλυκοϋ-
[λας.

Και στην όνειροφάνταχτη βαρκούλα μέσα έσύ
με τής χαρής τ' όλόπριμο και σιγανό άγεράκι
μέσ' της ζωής τ'ό πέλαγο, γλυκόγελν, άρμενίζεις-
"Άς στέκη γάλα ή θάλασσα: και τ' άλαφρό τ' άγέρι
εύωδιασμένο με δλω μας τες γκαρδιακές εύχοϋλες
πρός τ'ό νησί της εύτυχιάς σιγαλινά άς σε φέρει.

Τι φεγγαρόλουστη νυχτιά! χρυσάφινο γεφύρι
π'ά στο ποτάμι τ'ό πλατύ τρεμάμενο νεράκι
σε κύματα σιγαλινά σπιθοβολάει! λ'ας φλόγες
παίζουν εκεί δίχως καπνό και πύρα σιγανάκι
άνάσανε άπ' τή νοτιά! άθόρυθα κακι
σπρώχνει μισόγιομο πανί και φέρνει το άνάρια
καταμεσις στην πυρκαγιά φωτίζεται και λάμπει
άργοδιαβαίνει ή πλώρη του στο σύθαμπο είναι τώρα
κι' άγάλι άγάλι λάκαιο περνά περνούν κι οι ώρες
οι μυστικές κι ασύντηχες κι έγώ άγρυπνος θαμάζω
άγάλια να ξεκοβεται άπ' τόν οχτο τ'ό γεφύρι
και να μαζεύεται ή λαμπή στην άλληνα μεριά
"κεί που άπ' τ'ά μεσούρανα θαριέται σε καθρέφτη
της νύχτας ή βασιλίσα χλωμή, γλυκειά, θαμμένη.

Chembrecht K. ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΠΑΤΡΙΔΑ

ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ

Όταν καμμιά φορά ταξιδεύω στον τόπο της πα-
τρίδας μου, κοντά στη μελαγχολία που γεννάει του
ταξιδιού ο χωρισμός τ'ό άγνωστο και νέο, οι εικόνες που
περνούν και χάνονται σαν όνειρα του δειλινοϋ μπροστά
σου, και μια άλλη λύπη έρχεται και γυμίζει τ'ά στήθη
μου και λέω «καημένος τόπος» όταν ταξιδεύω καμμιά
φορά στον τόπο τόν έλληνικό.

Έίτε πλούσια τ'ά δάση και τ'ά μέρη εύφορα και εύ-
χάριστα τ'ά τοπία, είτε φαλακρά τ'ά βουνά και άχάρι-
στος και φτωχός ο τόπος, πάντοτε ή ίδια λύπη, τ'ό ίδιο
παράπονο γιατί να μην είναι και τ'ά τελευταία καλά,
γιατί να μην είναι καλύτερα και τ'ά πρώτα, παράδεισοι
άληθινοί, ένώ μπορούσαν να είναι, γιατί να μην τ'ά στε-
φανώνη ακόμα, ύστερα άπό τή βροχή και τή θύελλα
του 21, τ'ό ούρανο τόσο της δόξας, της δόξας της ά-
ληθινής, της δόξας της προόδου;

Γιατί να μη φανή ακόμα ο άνδρας εκείνος ο μυ-
ριοπονήτος, ο Μεσσίας μας, που να μας κινήση, να μας
ένθουσιάζη, να μας δώση τήν τάξη και τήν δύναμη
των έργων, να μας άναστήση.

Φοβερή έλλειψη από άνδρες, όσο άγρια ή άνάγκη
πούς τους ζητά.

Γιατί οι Έλληνες θέλουν άνδρες για ν' άνοίξουν
δρόμο στην προόδο, εν ώ' σ'τά άλλα φύλα, ιδίως τ'ά
Άγγλοσαξωνικά, ή προόδος ή σιγαλή και μικρή στον
ένα και στον άλλο κλάδο, στον μικρό και στον με-
γάλο ιδιώτη, που είναι φυσική σ'τό έθνος του και γε-
νική σ'την ζωή του, όλο του τ'ό περιβάλλον, γεννάει
τους τέτιους άνδρες.

Αυτή είναι ή διαφορά μας ή ψυχολογική, που έχει
την αρχή της σ'το κλίμα που εξαπτει και λυγίζει την
δρση, σ'τη φυλή που παραθλέπει τ'ά μικρά πράγματα
ως εύτελη και τους ήσυχους θανάτους ως άδόξους, που
παραλύει με τόν λογισμό τή δύναμη καθέμιας πίστεως
που πιπιλίζει με ήδονή την θεωρία και άρνείται αν
και τήν ξεύρει, και δεν εκτιμάει τήν πραγματική αξία,
τέλος σ'την ιστορία που σέρνει προς τ'ό άμαρτωλό πα-
ρελθόν της, τ'ό όποιον δεν έχει ένα κέντρον, μια τάση,
άκτινα παντοτεινής ζωής, μια περιφέρεια, γενική ενό-
τητα, 'ς όλους τους κλάδους προόδο, αλλά μόνον φω-
τίζεται από τ'ά ήρωικά κατορθώματα του ατόμου.

Οι Έλληνες, που θυσιάζουν σ'τη δημοκρατία και
σ'των λόγων την ώραία έκφραση την ύπαρξί τους, και
τυλιγόμενα σ'τά βράκη της διχονοίας την τιμή τους,
με τ'ό σοφιστικό πνεύμα τους καταστρέφουν κάθε άλη-
θινό, με τ'ό άψύ πουχει ή καρδιά τους λησιμονούν κάθε
κακό που τους έκαμαν, κάθε καλό που πρέπει να κά-
νουν, και χωρίς δύναμη έργων, λυγισμένοι χωρίς να τ'ό
παραδέχονται, ζητούν να ιδούν τόν άνδρα εκείνο, τ'ό
όποιου τ'ά σπέρματα οι ίδιοι κατάστρεψαν, ζητούν αυ-
τόν σαν από θαύμα νάλθη άναμέσο τους, να τους κι-
νήση να τους ένθουσιάζη, να τους άναστήση.

Όλα τέτια θαύματα έχει ή ιστορία τους, και
τώρα πάλι έναν άνδρα θέλουν. Ο Βάσιγκτων και ο
Βολιβάρ, ο Ναπολέων και ο Γουλιέλμος ο Αος, ο Βίκ-
τωρ Έμμανουήλ και ο Γαριβάλδης και τόσοι άλλοι
άρχισαν να δημιουργούν και να δοξάζουν κράτη, κι αυ-
τοί μέσα σ'τό θαύμα του έερο των άγώνος σκοτώνον
τόν πατέρα τους, τόν Καποδίστρια, και ύστερα φαρμα-
κώνουν όλοένα κάθε μέτρια με πολύ χρήσιμη αξία.

Έτσι και σ' έμένα ή όνειροπόλησι αυτή και ή
προδοκία για τ'ό ίδιο θαύμα ζή και όταν βλέπω τ'ά
κακά χάλια μας και άφου τ'ό θαύμα αυτό δεν γίνεται